

der belangen van den geneeskundigen stand is tot nu toe door de Maatschappij een hoog standpunt ingenomen. Zij bezag de zaken gewoonlijk zoo ruim mogelijk, en vergat zelden het algemeen standsbelang te vereenigen met het algemeen maatschappelijk belang en het standsbelang niet slechts als een materieel, maar zeker niet minder als een ethisch belang te beschouwen. In de laatste jaren is een strooming bemerkbaar, welke het materieel belang meer op den voorgrond wenscht te plaatsen, een strooming, welke, getuige de vergadering te Maastricht, een gevaar voor onze Maatschappij kan worden. Mag het nu gewenscht heeten op de jubileum-vergadering te Arnhem gelegenheid te geven, tot een onverkwikkelijk debat, zoolang de aansporing daartoe niet uit den boezem der Maatschappij zelve is voortgekomen? Mij dunkt van niet. Geenszins is mijn bedoeling, dat ik zou wenschen om de bespreking van het verschil in meening, dat in de Maatschappij bemerkbaar wordt, in den doofpot te stoppen. Maar ik zou deze niet wenschen vast te knoopen aan een voorstel zooals hier voor ons ligt.

Want al mocht de meerderheid een *onderzoek* in deze zaak wenschen, dan nog zou het m. i. beter zijn, dit onderzoek eerst in eigen kring te doen plaats hebben. En daarvoor zou langere en betere voorbereiding noodig zijn, dan in het voorstel L ligt opgesloten. Om slechts één zaak te noemen, zou het onbevoegd uitoefenen van geneeskunst door apothekers één van de onvermijdelijke punten van bespreking moeten zijn. En ik stel mij voor dat de eventueel te benoemen Commissie niet gaarne een dergelijke quaestie zou behandelen in overleg met de Commissie uit de Ned. Maatschappij tot bevordering der Pharmacie, alvorens volkomen op de hoogte te zijn van het oordeel der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst in deze.

Leeuwarden, 3 Mei 1899.

P. H. VAN EDEN.

E E N P R O T E S T.

Toen ik mijn laatste woord had ingezonden heb ik wel begrepen dat de Heer STRAUB er eenige opmerkingen aan zou toevoegen ten einde, zooals hij dat genoemd heeft, den verkeerden indruk weg te nemen, die mijn betoog op de lezers van het *Tijdschrift* zou kunnen hebben, maar toch meende ik dat het tijd werd om te eindigen. Maar daardoor heb ik mij niet verbonden om mij alle qualificatiën en scheeve voorstellingen te laten aanleunen die de Heer STRAUB nog voor de lezers nuttig mocht vinden.

Daarom protesteer ik bij deze:

1°. tegen de thans door den Heer STRAUB geuite beschuldiging dat ik de bacteriologen zou hebben gesard en hen jaren lang voor vervalschers van de waarheid zou hebben uitgemaakt;

2°. tegen de uitlegging van den Heer STRAUB van wat ik schreef over de motie der Afdeeling Zeeland. Hij zegt dat hij een verklaring moest uitlokken sic! dat de Afdeeling zijn geschrijf niet op het oog had. Als de Heer STRAUB nu meent, dat hij die verklaring heeft, vergist hij zich, want ik heb slechts mijn persoonlijk gevoelen geuit en niet de meening van de Afdeeling Zeeland die ik niet eens ken en waarvan ik niets meer weet dan de Heer STRAUB

zelf. De Heer STRAUB mag toch de mogelijkheid niet voorbijzien, dat de Afdeeling ook hem medeplichtig acht aan de beleedigende geschriften van den Heer SPRONCK omdat hij die als Gérant, in dien vorm althans, niet had mogen opnemen. Ik moest hierop wijzen omdat ik niet kan toelaten dat men mijn woorden verkeerd interpreteert, maar ik doe het ongaarne want ik heb mij zooveel mogelijk onthouden van het in het openbaar beoordeelen van de houding van den Heer STRAUB als Gérant.

Wat nu de vrijheid betreft die Prof. STRAUB „mij gelaten heeft”, moet ik bekennen dat ik den Gérant nooit heb aangezien voor een autocraat die de referenten naar zijn pijpen laat dansen, maar voor den verantwoordelijken uitvoerder van de besluiten van het comité van redactie. Dat de Heer STRAUB zich op die „grootmoedigheid” nog laat voorstaan is even merkwaardig als het ter elfder ure door hem uitgevonden stelsel: „ik verdedigde niet de juistheid van de leerstellingen der bacteriologie doch alleen hun respectabiliteit!” Het zou mij inderdaad wel toelachen om die verklaring nog eens a faire te nemen doch ik meen dat thans te moeten nalaten.

Groningen, 7 Mei 1899.

A. P. FOKKER.

Sarrend noem ik de uitdrukking: „die arme bacteriologen hebben altijd „weer Pech” (Jaarg. 1898, Dl. I, blz. 307). Een beschuldiging van vervalsching der waarheid vind ik in de bewering, dat „ZUPNIK's mededeeling in „Duitschland met kwalijk verborgen wrevel ontvangen en door *Centralbl. f. Bact.* e. a. eenvoudig geïgnoreerd is”, omdat door zijn resultaten de waarde der serum-inspuitingen twijfelachtig zou worden gemaakt (1899, Dl. I, blz. 215) en verder in de volgende omschrijving van het Duitsche standpunt: „een officieele leer, officieele tijdschriften onder censuur en een officieele „waarheid, die pal staat, omdat hij niet aangevallen kan worden” (1899, Dl. I, blz. 96).

Wat de medeplichtigheid aan SPRONCK's strijdgeschrift betreft: Ik heb in mijn naschrift in het vorig nummer mijn verdediging reeds voorgedragen. Ik moest SPRONCK's medeplichtige worden, omdat ik, op het voetspoor mijner voorgangers, medeplichtige geworden was aan FOKKER's in het vorig nummer door mij gequalificeerde uitvallen. Als SPRONCK geschreven had: „Die arme „FOKKER heeft altijd weer Pech” dan had ik dat moeten opnemen, omdat ik Prof. FOKKER vrijheid had gelaten die uitdrukking te gebruiken. Prof. FOKKER's uitlegging der motie Zeeland te mijnen opzichte gaat dus niet op.

De geheele aanval is *begonnen*, ik herhaal het, omdat ik respect won afdwingen voor het werk der bacteriologen. Dat heb ik niet ter elfder ure uitgevonden, maar het heeft mij van den beginne af klaar voor de geest gestaan. Daarom heb ik cok sommige punten in het debat, die aan Prof. FOKKER hoofdzaak schenen, ter besparing van ruimte laten liggen tot een latere gelegenheid. Ik wil niemand aanmoedigen te herlezen wat ik in dit debat geschreven heb. Maar wie het doet, zal zien, dat ik *nooit* verder gegaan ben dan de respectabiliteit der bacteriologie verdedigen. STRAUB.
